Ч. 231 (11.482). Львів, вівторок 16. жовтня 1928. Poaztowa opłata zaniaconą ryczałtem. Рік LXVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.

Конто почт. щадн. 143.322.

Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.

Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем

Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.

За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-76.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Лодзький страйк.

(Від нашого кореспондента.)

Варшава, 13. жовтня 1928.

Сьогодні десятий день, як тишина сповнила ліс височеньких коминів „польського Менчестеру“. У боротьбі за кращі умовини егзистенції, сто десять тисяч робітників у хопилося останньої розпучливої зброї, якою робітники розпоряджають: припинення праці, яка досіль забірала в них лише всі сили й здоровля та залишала на далі — вічну примару голоду.

Страйкує лише одна Лодзь, вірніше: один лодзький відтинок польського текстильного промислу, себто місто Лодзь, Пабяніце, Руда Пабяніцка, Згерж, Пйотрков, Мощеніца, Томашув. Осторонь страйку залишилися (покищо) ченстоховський (Ченстохова - Сосновець - Заверце), більський (Бельськ-Бяла), білостоцький (Бялисток) і варшавський (Жирардув) осередки. Однак приймаючи, що в усьому польському текстильному промислі працює около 150.000 робітників (докладної нової статистики нема: в грудні 1922 р. працювало 154.219), лодзький осередок займає понад дві третини всього робітництва і майже стільки само всієї текстильної фабричної продукції в Польщі. В цьому заключається значіння одинаково Лодзі, як промислового центру для держави, що й лодзького страйкового руху — для долі всього робітництва польського текстильного промислу.

Зорганізоване те робітництво у трьох професійних союзах: клясовому професійному союзі, що остає під впливами ППС., союзі „Праця“ (під впливом НПР) і християнського професійного союза (під впливом ХД). У нинішньому страйку йдуть одним фронтом усі три організації, себто всі три політичні польські робітничі партії. Сам цей факт свідчить найкраще про розміри нужди, яка погодила непримиримих на іншому полі суперників, ба — противників.

Очевидно, що страйк має передусім матеріяльну основу. Дотеперішні платні у лодзькому промисловому осередку такі: ткач, що працює акордово, може заробити денно на звичайних варстатах — 5.24 зол., на поширених варстатах — 6.60 зол., на широких — 7.83 зол. Однак це вже максимальний заробіток і рідко коли можна осягнути його! Фабричний тесля заробляє около 6.40 зол. денно, бавовняна прядильниця 5.10 зол., дворовий робітник 4.25 зол. Погляд на ці платні дає найкраще уявлення голодової егзистенції польського фабричного робітника. Навіть офіціяльний „Звіт анкетної комісії“, скликаної Економ. Комітетом Ради Міністрів, виданий у цьому році Президією Ради Мін., признає, що:

„зріст цін на харчі та заробітків так далеко від себе віддігли, що важко й говорити про нормальне заспокоювання потреб, тим більше, що ця розбіжність далеко не скінчилася у 1926 році. Від часу платні дізнали невеличкої поправи, зате зріст коштів утримання (харчування) дальше йшов і реальна вартість заробітків безперервно меншає. Отже положення робітників стає щораз гірше! (стор. 113).

Дальше довідуємося, що коли платні лодзьких робітників зросли в часі від грудня 1924 до жовтня 1926 року на 17 відс., у тому самому часі дорожня у Лодзі зросла на 41.5 відсотків!

Матеріяльні вимоги страйкуючих робітників ідуть у напрямку: підвишки платень на 20 відс., збільшеної платні відповідно до кількости варстатів, на яких одночасно робітник працює, та платні за витрачувані години при отримуванні пряжі. Окрім цих вимог, робітники жадають признання з боку промисловців установи т. зв. робітничих делегатів, яких головним завданням є стежити за соціяльними забезпеками робітництва. Тут знову можна покликатися на авторитетне признання згаданої Анкетної Комісії, яка признає, що обовязуюче на папері соціяльне законодавство не є промисловцями виконуване: вони не тримаються ані приписаного часу праці, ані характеру самої праці, ані приписів про відпустки, ані — особливо — тих точок соціяльного законодавства, які спеціяльно торкаються жінок-робітниць. Тимчасом саме умови праці жінок в текстильному промислі є найболючішою раною робітництва. Бо жінки й недолітки творять у цьому промислі 60 відсотків усього робітництва, а в деяких підприємствах доходять навіть до 80 відс. Воно має не лише свої причини історичного і технічного характеру (первісний характер хатнього текстильного промислу і лекша до вивчення праця), але спирається головно на калькуляції підприємців, які навмисне заступають робітника робітницею, щоби могти її більше використовувати й менше платити. Тому в парі з цією калькуляцією ідуть жахливі санітарні умовини в лодзьких фабриках, які знову таки далеко болючіше відбиваються на організмах жінок. Не диво, що сьогодні на 110.000 страйкуючих, страйкує більше 50-ти тисяч жінок-робітниць.

Не зважаючи на всі ці дані, на найбільшу справедливість робітничих вимог і на солідарність робітничого фронту, нинішній страйк не має великих виглядів на успіх. Вибрано поганий момент для страйку. З одного боку близька зима не дозволяє робітникові надто ризикувати втратою заробітку, з другого боку магазини лодзьких фабрик настільки повні готового краму, що підприємці можуть довший час дотримувати старі зобовязання. У звязку з кредитовою скрутою, нинішній страйк є подекуди навіть на руку підприємцям: вони можуть часово обмежити імпорт сирівців, які важко добувати на векслі, а зате продають свій крам — як завжди підчас страйку — за готівку. Тому теж промисловці рішуче відкидають вимоги страйкуючих.

Уряд взявся посередничити й запропонував 5 відс. підвишки, промовчуючи всі інші вимоги. Робітники цю пропозицію відкинули, страйк загострили (відкликанням сторожів і палячів) і проголосили генеральний страйк у Лодзі. На випадок вичерпання фондів — робітничі союзи думають звернутися за допомогою до англійської централі міжнародньої професійної організації текстильних робітників.

Покищо йде боротьба. Коли вона навіть скінчиться нині невдачею робітництва, вона швидко знову розгорить. І так довго буде вестися, поки робітник не дістане еквіваленту за свою працю. Бо час невільництва давно вже минув!!

І. Кедрин.

Закордонний політичний огляд.

Значіння демонстрацій у Вінер Найштадт. — Їх закордонні наслідки. — Публікація франко-англійського пакту. — Муссоліні має час.

Берлін, 11. жовтня 1928.

I.

Фактично „аншлюс“ Австрії до Німеччини істнує. На недавніх націоналістичних і республиканських демонстраціях у Вінер Найштадт виявилось, що цей „аншлюс“ зайшов вже так далеко, що внутрішньо-австрійське політичне орієнтування є лиш продовженням такого самого зорієнтування — внутрі Німеччини. Це нім. Штальгельм та нім. монархісти організували похід австрійської монарх. „геймвери“. Так само організація австр. республиканського „шуцбунду“ приходить від республиканських кол Берліна. **Австрія є вже нині внутрішньо-політичною інтегральною частиною Німеччини.** Боротьба за праве чи ліве наставлення в Австрії є лише продовженням і виявом тої самої боротьби, яка розгорається поміж монархістами і республиканцями в Німеччині. Демонстрації обох груп у Вінер Найштадті пройшли тому спокійно, що австрійське військо розділило містечко на „республиканську“ і „монархістичну“ частину. Обі партії були це від того, щоби взаїмно трохи подражнитись. Розділив їх тим разом кордон штиків, довгі ряди сталевих шоломів, жандарми, перегороди з кільчастого дроту, гостро набиті люфи й скорострілів і навіть гавбиці. Але тими засобами внутрішньо німецької контроверсії на вже не усунеш. Вона прийде скоріше чи пізніше знов на порядок [illegible]

II.

Як дуже залежить Франції на тому, щоби втягнути активно Італію до „європейського фронту“ показує не тільки розбудова „балканського Льокарна“ але також і факт, що з нагоди подій у Вінер Найштадт французи висунули в пресі постулят, щоби Франція й Італія взяли за базу свого евент. порозуміння **спільний фронт проти „аншлюсу“**. Оськак йде в розвитку франко-італійської політики подвійна лінія. Раз та, що веде через „балканське Льокарно“ („7 постулятів перемира“, про які недавно доносила американ. преса) і врешті спільний фронт проти надто великого державного розросту німців. Та лінія дуже помітна передовсім у справі т. зв. балканського Льокарна. Венізельос, що після гостинних виступів в Римі, Парижі і Льондоні прибув тими днями до Білгороду, зискав в італійській, югославянській і навіть паризькій пресі однакове вдоволення і похвали. Запосвідчений недавно тісний **грецько-югославянський розємно-приязний договір**, наближується до своєї остаточної реалізації. Оськак термін „балканське Льокарно“ починає бути для великої європ. політики синонімом реальної політичної сили. Але помітна ще й друга напрямна в тій політиці. Вона висловлюється в спротиві проти франко-британського мілітарного компромісу. Що цей спротив по суті означає? Відбувається торг за розмір і ширину франко-британських уступок на користь Італії. Муссоліні уживає нині всіх засобів дипльоматичної преси, щоби добути для себе з франко-британської скрутки якнайбільший капітал. Саме таку ціль має остання **італійська протестаційна нота**, вислана окремо до Льондону і Парижа. Але й у французькому і в англійському закордонному уряді знають, що цеї ноти не треба брати так трагічно, як справу американців. І американці вимушують на обох контрагентах **публікацію їхнього пакту.**

III.

Цей пакт підняв богато дипльоматичної курави. Проти його таємности піднялась у всім світі завзята пресова кампанія, яка дуже пригадує подібну кампанію проти німецьких фльотових законів і закордонних пактів. При метній і рухливій допомозі америк. капіталу твориться у світі нова легенда про „руїнників“ мира. Повторюється стара трагікомедія, але зі зміною роль. Те, що робила до і в часі війни британська преса Норсклифа супроти німців, це нині робить Герстова преса в Америці супроти Англії. За американські гроші і ради амер. імперіялістичних інтересів твориться нова „світова публична опінія“. Тільки ждати, що почнуть звалятися американські фільми, які малюватимуть англійські звірства — в кольоніях. Та хоч ще так далеко справа не пішла, то бодай отой дрібний факт, що одній групі англійських журналістів заборонено „інформаційну поїздку“ по Америці і їх по простацьки з краю випрошено, доволі знаменує цю напрямну, по якій розвиваються події. Англійці знають, до чого веде така пропаганда. Знають, що на випадок чогось їх моглаб жда ти така сама доля, що й німців. Тому хоч зі скреготом зубів — але цей пакт публікують. Ще цього тижня має появитись „біла книжка“ обох урядів, в якій записана „історія, зміст і генеза“ пакту. І хоч підчеркується зокрема, що „не тільки база для переговорів у справі розброєння — то тим неменьше справжній зміст пакту залишається один. По появі тієї книжки, вернемо ще до її змісту. Тимчасом на чоловіка, що й без її появи виявив політичну далекосяглість й антиамериканськість пакту, вже спала мстива, караюча британська рука. У Франції арештовано й виселено кореспондента Герстової преси Гарольда Горана, що якимись крутими дорогами випобув з франц. мініст. закорд. справ документи секр. Бертельо до того пакту. Публікуючи їх в Америці Горан цілу справу витягнув на світло денне і тим її скомпромітував. Дипльоматичні сплетні подають, що Горан послугувався у своїй роботі одною гарною француженкою, яка мала звязки серед франц. дипльоматії. Стара як світ історія. Чого не виловлене гордохвальство дрібних втаємничених, цього завжди досягне жінка. Врешті неважне те, що нелискретного Горана з Франції викинули. Важне те, як тепер прикраті союзники будуть споживати свою політичну кашу.

IV.

А буде це доволі тяжко зробити. Покищо Муссоліні посилає протестуючі ноти і ставить божевільні ціни за своє прийняття до спільного фронту. Він не спішиться. Він має час. Так богато часу, доки нинішнє населення Італії не зросте з 42 на 60 мільйонів. Розпочав він оськак в Італії „[illegible]“ кампанію, [illegible] фашистів проти [illegible] і [illegible] Тимчасом Італія [illegible] і [illegible] [illegible] Муссоліні [illegible]

во столі: фашисти родяться! Але рівночасно статистика італ. народнього господарства показує, що цей ключ не вдорає в порожнечу. Італія на наших очах інтенсифікує своє господарство і багатіє. Розумна економічна господарка фашизму дає сприятливий ґрунт для демольогічної політики Муссолінія. В тім положенні Муссоліні може собі позволити на заяву, що „потребую — мовляв — 60 мілїонів італійців, щоби дати почути світу тягар їх маси і сили“. Його демольогічна політика тим більше приневолює французів шукати можливостей сталого порозуміння зі загонистим сусідом. Та хоч це нині тяжко досягнути, політика англійського закордонного уряду, яка працює в перспективах десятків літ, цілком певно не випустить італійців із навязаної з трудом сітки европейських політичних комбінацій. Може вже незадовго побачимо якусь базу порозуміння крім „балк. Льокарно“, „7 постулятів“ і спільного фронту проти „аншлюсу“. Її найдуть стурбовані союзники, щоби затягнути Італію в свої обійми.

Зенон Пеленський.

Ріжні вісти.

„ЦЕПЕЛІН“ ПРИЛЕТИТЬ 15. ЖОВТНЯ ДО АМЕРИКИ.

Радіостел. Кенігсвустергавзену каже, що „Цепелін“ в 1 год. вночі був іще над Атлянтиком. Сподіються, що в Лейкгорст буде перед 2 год. в пол. в понеділок, себто після більше як 100 год. подорожі. Топлива має ще на яких 50 год.

ДО ПІВДЕННОГО БІГУНА.

Командор Бирд почав виправу до Південного бігуна. На кораблі „Лярсен“ відплив він до Нової Зеляндії.

КРОВАВІ БОЇ НА ВУЛИЦЯХ СОФІЇ.

Прихильники Михайлова напали в центрі Софії на виходячих із каварні прихильників Протогерова. Підчас стрілянини віддали около 50 стрілів. Убили македонця Спасова а Трайкова тяжко зранили. Зранили й турецького військового аташе Керей-бея. Крім того зранили тяжко якогось 60-літнього старця, а трьох інших прохожих легко.

„Време“ повідомляє, що тому кілька днів прихильники ген. Протогерова в Петрічі зранили тяжко визначного провідника комітаджі Вандова. В звязи з цим провідник другої групи Михайлов на зборах своїх прихильників засудив на смерть усіх членів групи Протогерова. Стрілянина в Софії була наслідком того заг. смертного присуду.

15 повішених.

Прихильники Іванова повісили македонського революціонера і приятеля вбитого ген. Протогерова, Бориса Ізвольського і його 14 товаришів. У болг. Македонії йдуть щодня кроваві сутички між прихильниками Михайлова і Протогерова.

ШИБЕНИЦЯ В КОЛОМИЇ.

13. жовтня виконано смертний присуд на 26-літнім Івані Гапчукові з Жаб'я. Гапчука засудили на шибеницю за те, що дня 2. червня 1927 підпалив свого шурина Ів. Риндзака, а опісля вбивав із кріса тих, що хотіли вийти з горіючої хати. Так убив сестру, шурина, а потім свою маму і двоє сестриних дітей поубивав сокирою. Наймолодшу дитину, кількамісячну Параску, вбив, ударивши її голівкою об стіну. Якийсь час Гапчук скривався. Поліція зловила Гапчука і суд присяжних у Коломиї засудив його на смерть (шибеницю). Тому, що президент держави не помилував убийника й амнестія не мала тут приноровлення, присуд виконав кат Браун, що приїхав із Варшави у заступстві хорого Мацейовського. Гапчук перед смертю був спокійний, в завіщанні записав майно дитині, а жінку видідичив. Екзекуції приглядалося около 150 людей. За шнур з повісільника дерлися навіть інтелігентні люди.

ЖИТТЯ ЗА КІЛЬКА ЯБЛУК.

В Угринові Середнім (пов. Калуш) на ґрунті Ів. Малинича росте яблуня, якої гилля звисає на ґрунт Мик. Рибія. Малинич, зриваючи яблука, побачив, що кілька їх лежить на ґрунті Рибія. Післав свою жінку, щоби позбирала ці яблука. Рибій не хотів пустити Малиничової жінки на свій ґрунт. Поіритований тим Малинич убив Рибія трома ударами ножа в груди. Вбийника відставила поліція до суд. арешту.

ВІДКЛИКАННЯ ВИСТУПІВ ВЕГЕНЕРА.

Дирекція львів. Вел. Театру повідомляє, що наслідком зарядження властей виступи Павла Вегенера, які мали початися 18. жовтня, не відбудуться. Заборона прийшла з міністерства внутрішніх справ.

115 ЛІТНІЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОВСТАНЕЦЬ.

У Гомлі відбувався процес проти повстанської збройної організації. Організація під проводом Ів. Ященка кілька літ нападала на станиці міліції в районі Гомля й Річиці. Муніцію доставляв організації 115-літній дідуган Каленик. Трьох провідників ватаги засудили на розстріляння. Присуд виконали негайно. 115-літнього Каленика засудили на досмертну вязницю, а 6 осіб на тяжку вязницю і каторгу.

КРІВАВИЙ РІЛЬНИЙ СТРАЙК.

В селі Гребенна (в равському повіті) в посілости гр. Павла Сапіги застрайкували рільні робітники, щоби вибороти собі кращі умовини праці. Власник фільварку спровадив позамісцевих робітників і для їх охорони поліцію. Страйкуючі хотіли зігнати сторонніх робітників. Поліція дала сальву і зранила трьох селян. На місце виїхав зі Львова нач. виділу безпеки майор Роговський, воєвідський комісар інсп. Грабовський, надком. Мітленер і тяг. автом відділ поліції.

ЩЕ ОДИН САНАЦІЙНИЙ ЧАСОПИС.

„Клюб ББ. радив, чи не зліквідувати би деякі партійні часописи та створити один вел. орган. У висліді нарад постановили піддержувати дотеперішні видавництва, а крім того оснувати ще один часопис п. з. „Польска“. Редаґуватиме „Польску“ Мільштайн, радник польського посольства у Брюсселі.

ПІЛСУДСЬК.

„Ґазета Барановіцка“ домагається, щоби назву Барановичі, як невідповідну для міста з 25-тисячним населенням і найбільшого у воєвідстві перемінити на Пілсудськ.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Анна Павлик, сестра пок. Михайла Павлика, померла в суботу дня 13. ц. м. у Львові. — В. І. П.!

Організаційний рух.

ДОЛИНЩИНА.

Дня 24-го вересня відбулося посольське справоздавче віче в **Мізуні**. У вічу взяло участь кілька тисяч громадян з Мізуня і сусідних сіл. Реферував посол Антін Максимович.

КАЛУЩИНА.

Дня 15-го вересня ц. р. відбулося посольське справоздавче віче посла Михайла Струтинського в **Новиці**. Посол Струтинський реферував про діяльність Парляментарної Репрезентації та про організаційні завдання національного табору. Опісля в дискусійнім порядку обговорено цілу низку пекучих місцевих справ, як заграблення поліцією громадського дому, справу сервітутів (в Калущині сервітутові права громад зведено в нівець), справу регуляції Лімниці і ін. По вічу директор Лис зі Стрия виголосив реферат про вагу молочарства. Вирішено в Новиці заснувати районову молочарську спілку. — Дня 28-го вересня ц. р. відбулося велике віче під голим небом в **Кропивнику**. У вічу взяли участь громадяни всіх доокружних сіл. Посол Михайло Струтинський зложив звідомлення з діяльности Парляментарної Репрезентації, вясовуючи при цьому організаційні завдання на місцях в окремих царинах національного життя. Після промови посла селяни з поодиноких сіл підносили свої побажання до Парляментарної Репрезентації.

ЖУРАВЕНЩИНА.

В четвер дня 27-го вересня ц. р. відбулося велике віче під голим небом при участи понад 1000 громадян у **Володимирцях.** Проводив вічем о. Герасимович з Ляхович, реферував сенатор д-р Корнило Троян, який здав звіт з діяльности Української Парляментарної Репрезентації і намітив пляни організації по містах. На віче прибули в великім числі журавенські міщани та селяни з девяти доокружних сіл. В доказ пошани для свойого заступника, привітали п. сенатора радні міста Журавна при поромі на Дністрі, а від границі Володимирець, провожали п. сенатора володимирецькі соколи аж до гарно прибраних воріт, де від всіх установ села привитав сенатора місцевий діяч Григорій Мисак. Тим привитанням і громадною участю на вічу, дала Журавенщина знову доказ, що плекає в своїх серцях українську національну ідею та є повним довірям і пошаною відноситься до речників тих ідей і своїх заступників — членів Української Парляментарної Репрезентації.

Спогад з вакацій.

(Від нашого кореспондента.)

Париж, початок жовтня 1928.

I.

Новий відтінок, нова нотка на обличчю паризьких вулиць, від кількох днів: оце тільки направду покінчилися, тутешні вакації, і шкільна дітвора знов появилася в Парижі. Початок шкільного року, себто першої третини шкільного року — бо, треба знати, що тутешній шкільний рік „ділиться“, не як наш, на два півроки, а на третини, „тріместри“, тай тричі в рік посилає французька школа батькам, поштою, шкільні свідоцтва. Тай свідоцтва ці інакші від наших. „Поступи“ школяра означені там числами; найкраща й найвища „нота“ означується числом 20; слабші поступи — щораз нижчим числом, аж до одинки, а навіть до нулі. Крім того зазначене при кожному предметі місце даного школяра в порівнанні з іншими товаришами його класи: се давні австрійські „льокації“, про які оповідали нам наші батьки й діди, і яких ми вже не дожили були. А крім того ще професори кількома ядерними фразами подають загальну оцінку ученика, особливостей його таланту, його здатности в праці.

II.

Оцінки ті тим більше варті уваги, що походять вони (маємо тут на увазі школи середні, ліцеї) не від недосвідних „суплєнтів“ або свіжо спечених учителів, а від професорів дуже високої наукової якости і довгого педагогічного досвіду: немає-ж у ліцеях Парижа ні одного професора, який мав би всього тільки звичайний учительський іспит („лісанс“) — всі без виїмку мають тут „агрегацію“, себто степень рівнорядний з нашою університетською габілітацією. А щоб степень цей і посаду в Парижі осягнути, треба років цілих самостійної наукової праці тай років цілих учительської практики в нижчих середніх школах („колєжах“) на провінції.

Нічого дивного, що нема в світі кращих, з наукового погляду, середніх шкіл, ніж паризькі. Навіть рівних їм нема. Кажемо: з наукового погляду, бо з погляду позашкільного виховання, виховання вдачі, такої хвали тутешнім ліцеям признати не можна; вони в цьому далеко-далеко позаду англійських, навіть швайцарських шкіл, без порівнання зрештою нижчих від них з погляду строгої науки. Але про це іншим разом.

Тай взагалі — не про шкільне навчання збиралися ми нині говорити, а про час свобідний від школи і навчання, про вакації.

III.

Тай то: про вакації над морем.

Франція з трьох сторін облита морем. І діти її мають до своєї розпорядимости, в пору ферій, всі зразки й особливости европейських морей: і Північних, „Німецьке“, з англійським „Каналом“, і безмірний Океан, і синє Середземне Море, то саме, що обливає старинну Гелляду, Йонські й Егейські острови, тай взагалі всі побережа старинного, клясичного світу. Є в чому французькій дітворі купатися. Тай є при чому вигріватися під сонцем, надихуватися солоним подувом і гратися в піску.

Ці гри в піску, на ріжних французьких побережах і нагадуються вам, уже кілька разів, цими днями, коли знов бачите десятки й сотки тутешних школяриків, обсмалених і обгорілих. У памятевій фільмі вашій автоматично виринають вакаційні картини — з над ріжних морей, з ріжних років...

Як нема у вас саме нічого кращого робити, то спиніть на момент фільму і спробуйте закріпити одну-другу картинку.

IV.

Кожна літня пляжа — це передовсім діточа республика. А похожі ці республики дітвори на республики „дорослих осіб“.

Свобода, рівність, братерство ні трішки й там не панують. Недолітні володарі користуються й там своєю владою на те, щоб кермувати громадами робітників. Наче Ромуль, що плугом заорав чотирокутник, на якому виросте будуча столиця світа, так і дітвак, богами покликаний на провідника, своїм рискаликом закреслює в піску межі нового города. А його нарід „трудящих“ має слухати. Хто лінивий, хто неслухняний, того проженуть геть.

Так самі з себе родяться дрібні феодальні нації, які організуються під охистом кріпостей — з вохкого піску. Гляніть, як у кріпостях цих зароджується інстинкт власности, звслід особлитого зусилля: діти — не комуністи.

V.

Кожен з цих мініятурних народів свято переконаний, що саме його фортеця найкраща. Перша поява патріотичного почування. Воно зріщає й розвивається, коли нападуть „чужинці“, проти яких треба боротися. Розкриваються молодечі герої і з самопосвятою боронять рідну башту. Слава переможцям! Горе переможеним! Немилостивий переможець займе їх город. Буває, він його розібє в руїну. На безмежному піску пляжі розкинені румовища нагадають вам якусь Ниниву, якийсь Вавилон: також і їх румовища розкинені серед пісків пустині.

Одначе навіть найкраще управлювані й найхоробріше боронені городи не вічні... Настає година, неминуча й невідклична, коли вони зникають без сліду і море завжди колись знов закриє всі ці Атлянтиди, засуджені на забуття. Гинуть і помирають усі цивілізації: баштами з піску є найтриваліші твори рук людських — для Часу, вічного часу, який насуває століття на все людське, наче Океан насуває хвилі за хвилями на піскові городи і ефимерні держави — дітвори на пляжах.

VI.

В діточих державах братерство так само невідоме, як свобода і рівність. Боязкі, несміливі, слабі й тут засуджені на ролю жертв. Невже не бували ви свідками малих драм, як оця наприклад:

Дитину, яку її хиби (або може прикмети) звели до ролі пониверяної жертви, раптом — на її невимовну втіху — допускають до участи в забаві, очевидно, в гурті будівельних робітників, занятих при здвиганні кріпости. Князь, диктатор, вибраний начальник — як собі хочете — накидає прийнятому найважче завдання. Та коли завдання виконане і город збудований, голова немилостиво каже трудівникові з першої години:

— А тепер пішов геть! Не хочемо більше з тобою гратися...

Це всього тільки така собі діточа історія. Одначе вона могла би бути й історією дорослих, а навіть — історією взагалі.

В. П.

ВІДГУКИ ДНЯ.

На полі смерти.

Дванацять літ минуло з тієї хвилі, як на горі Лисоні змагалися в смертельнім бою стрілецькі сотні з московськими полками. Дванацять літ!.. Здавалосьби, це такий довгий протяг часу, що ні сліду вже не буде з того, що тоді творилося. Здавалосьби, що миролюбивий плуг і безоглядний час зарівнають землю, затруть місця кровавих боїв і випадкових гробів.

Здавалосьби...

Дня 7. жовтня ц. р. вибралася туди прогулька Усусусів, учасників боїв на Лисоні. Вчасним ранком виїхала зі Львова — пізним вечером зійшла з Кровавої гори.

Вийшовши з Бережан, вступила до Посухова, де на городі Івана Боднара поховані Стрільці.

Маленький огородець весь заставлений скромними гробами, а по середині великий дубовий хрест із таблицею: „Борцям за волю України“.

Кажуть, що заки власник огороду Іван Боднар вернув з війни, добрі сусіди хотіли його звеселити і позарівнували гроби. Але Іван Боднар був сам у боях, бачив тисячі могилок таких самих як він борців і знав, що значить вояцький гріб. Як тільки прийшов до дому, назад оправив стрілецькі могили, поставив хрести... Хоч огороду в нього небогато було, але серце мав велике, але сумління і щиру любов до свого рідного. Товариство воєнних могил заплатило йому що могло, щоби винагородити добре діло і не кривдити його дітей.

Завдяки цьому могла прогулька оглянути цвинтар і побути хвильку з духами похоронених там товаришів зброї.

А з Посухова на Лисоню дорога вже недалека. Колись ця сама дорога двоїлася і троїлася, видовжувалась у безконечність, а декому таки була безконечна. Це було тоді, коли верх гори заняли москалі і сікли скорострілами стрілецькі сотні. А ці сотні йшли і йшли, як хвилі весняних вод і що одна розбилася об скалу, надбігала друга і третя, аж урешті таки залила верх гори і розілялася далеко та широко.

Один такий наступ коштував стрілецтво 200 трупів і кількасот ранених. Лягали дорогі хлопці на вічний сон, без скарги на устах, без жалю до світа. Одно, що присвічувало їм у годині смерти, це віра в добру справу і надія на краще завтра цілого народу.

А народ?!

Що зробив, щоб увіковічнити память тих, які за нього погинули?!

На Лисоні що крок, то білі кости валяються, клапті одіння з землі вистають. Не винно тут спеціяльно бережанське громадянство, винні ми всі разом.

Пластуни були цілий місяць на Лисоні, курган висипали і честь їм за те. Але ніхто не сказав оттим молодим, гарним хлопцям зібрати кости з поля слави і зложити під курган. Курган недокінчений, бо влада уроїла собі, що це пахне небезпекою, кости непозбирані, бо всі уроїли собі, що їх там нема.

А вони є і що крок нагадують нам на примітивну засаду вдячности.

Галактіон Чіпка.

НОВИНКИ

— **Вибори до торг.-пром. Палати у Львові.** Цими днями відбулось у Львові спільне засідання наших господарських установ у справі виборів до торг.-пром. Палати. Вибрано тісніший виборчий комітет, в який входять: дир. **Герасимович** (Центросоюз) як голова; інж. **Ілій** (Маслосоюз); Д. **Конюх** (Союз Україн. Купців); д-р І. **Корчинський**, як генер. секретар.

— **Темна хроніка.** У Львові відкрили потайну фабрику папірос, яку вів „корінний“ купець Горлич на вул. Корлецького у пивниці; там найшли машини, печатки і все знаряддя потрібне до фальшування монополевих зразків тютюну. — 2 місяці вязниці дістала легка дама Пурська за те, що очистила кишені веселого студента Едмунда Я. підчас нічної забави з ним, забираючи йому 1000 зол., які він узяв з каси студентського товариства. — 3 міс. вязниці дістав замарстинівський авантюрист Мацюла за те, що по-пяному побив поліцая. — 19-літній парубок зі Щирця Франц Кнап дістав 3 роки вязниці за те, що з помсти підпалив хату любка своєї мами.

— **Фанатик-сектант.** У Жовкві арештували члена секти баптистів Пилипа Козерчука, який признався, що нищив придорожні хрести за статуї святих у жовківськім повіті та равськім, згідно зі своїм пересвідченням, що змальовувати святих і молитись перед ними — це ідолопоклонство.

— **Катастрофи й нещастя.** Згоріло 20 хат у польськім селі Желіслави. — В італійських складах муніції міста Кантацьоле вибух гранату вбив 8 осіб. — Між Гамбургом і Кельном (Кольонь) розбився об дерево автобус; один убитий, 15 ранених.

— **Ріжні вістки.** Америка має нового великого тенора 28-літнього Річарда Крукса, що після виступу в берлінській опері у „Зігфріді“ здобув великий успіх. — Американська експедиція відкрила на пустині Калахарі племена первісних людей, що жили в ямах, мов звірі. — За три місяці зареєстрували в Америці 390 воздушних катастроф, в яких згинуло 153 осіб. — У мечеті Ель-Енса в Єрусалимі найшли документи, що описують хрестоносні походи.

— **Рекорди.** У Ню Йорку арештували 17-літню гарну дівчину Анну Колодійову (мабуть нашу землячку), що в товаристві трьох молодців як їхній ватажок напала на дім гри і забрала гостям 3000 дол. та дорогоцінности; вона виправдується, що зробила це для ратування рідні в нужді. У Шікаго засудили двох громадян за те, що кого засудили двох громадян за те, що мали в хаті кілька пляшок горілки на... досмертну вязницю. — У Мілано дістав нагороду на драматичнім конкурсі за найкращу пєсу якийсь Р. Теста, професійний злодій і ошуканець, який відсиджує кару у вязниці і побував уже в божевільні.

— **Промоція п. Теодора Парфановича** на доктора медицини у львівському університеті відбулася в суботу дня 13. жовтня ц. р. Є це наймолодший син громадянина Миколи Парфановича і третій з ряду лікар у його родині. Найстарший син Константин є лікарем у Тернополі, а донька Софія, знана у нас популяризаторка медичних наук, працює тепер у головнім шпиталі у Львові. Дійсно рідкий це в наших часах і серед наших відносин випадок, що в одній родині аж троє дітей вибрало один і той самий фах.

— **Муссоліні про свободу преси.** Зібравши редакторів 70 фашистівських денників, Муссоліні виголосив перед ними довгу промову про обовязки денникаря. Почав він з того, що фашистівська преса є — найсвобіднішою у світі. Чому? Бо вона перейнята одною ідеєю може виконувати контролю і критику в державі і є мов оркестра настроєна на один тон, а цим тоном — свідомість, що повинна служити свому режімові. Не добре роблять денникарі, коли вихвалюють кожну дрібницю, зроблену урядом і роздувають її. Погано служать „режімові“ ті, що присвячують занадто багато місця кримінальній хроніці, а замало справам суспільно-політичної ваги. Не виконують доброї ролі ті, що передають якінебудь похвали чужинців для фашизму та Муссолінія, без огляду на дійсну величину тих, що їх хвалять. Одним словом: Муссолініему остогидло офіціяльне кадило, яким хоче щодня йому догодити його наємницька преса. Остогидли йому і невпинні моральні проповіди, підлиті сосом фашистівського патріотизму. І він хотів би вже найти в своїй пресі трохи свобіднішого подиху критики і дає на це загальновідомі ради саме у тоні моральної проповіди. Коли Муссоліні може твердити, що його урядова преса, поруч якої не має права голосу ніодин голос в Італії є висловом найповнішої свободи то ясно, як він уявляє собі цю бажану „свободу критики“!

— **Казки життя.** У 1926 р. у Будапешті померла мати 22-літньої Маріски Крамец. На смертній постелі мати виявила їй тайну: вона і її покійний муж не родичі Маріски. Вони приняли її як свою малою дитиною. Дійсна її мати Тереса Крамец, із нужди, відступила її їм — багачам, 20 літ тому, в Фельсопутняку. Після смерти згаданої „прибраної“ мами, Маріска видрукувала в газетах оголошення, шукаючи свою дійсну маму. Місяць пізніше вона дістала листа від мадярського консуля в Сао-Павльо. Консуль повідомляв, що Тереса Крамер у свій час емігрувала в Бразилію, живе в Сао-Павльо і бажала би бачити свою доньку. У листі був чек на 200 дол. Донька виїхала до Бразилії, де з мамою прожила щасливо кілька місяців. Та Тереса Крамер за той час померла на удар серця. Маріска вернулась до Будапешту. Тут ждала на неї несподіванка. Нотар з Ужгороду (Закарп. Україна) повідомив її, що він знає Тересу Крамер з Фельсопутняку. Ця жінка хоче документами доказати, що Маріска — її незаконне дитя, віддане 20 літ тому на виховання „Білого Хреста“. Маріска в клопоті. Бразилійська мати Тереса Крамер лишила їй велику спадщину. Якщо мати з Фельсопутняку докаже, що вона дійсна її мати — тоді бразилійська спадщина пропаде. Покищо Маріска має три мами і [illegible] аж вона донькою.

— **Друкарський чортик** в оголошенні у ч. 224 і 230 нашого часопису про „Панахиду на мішаний хор“ змінив прізвище автора **Кудрика** на Кудика і Курдика.

— **З нагоди місяця книжки книгарня „Рідної Школи“ у Львові** вул. Руська ч. 3, придбала всякі новини, а се: Дитячі книжочки з малюнками, повісти та оповідання на шкільну лектуру, нові історичні повісти. Великий вибір шкільних підручників. Всі часописи та журнали, молитвенники власного накладу. Цікаві описи подорожі. Практичні книжки з усіх ділянок знання. Співанники, збірники, декламації. Театральна бібліотека. Картки видівки. — Спомагає „Рідну Школу“ кожний, хто купує книжки в книгарні „Рідної Школи“ у Львові, вул. Руська ч. 3. 766 1—1

— **Вписи на 9-місячний курс, згляднo до 2-літної технічної школи гарбарсько-білоскірничої у Львові.** На науку можуть бути приняті ці кандидати, котрі покінчили щонайменше 7 клас народньої школи або 3 кляси середньої школи, за уміркованою оплатою. Рівночасно з наукою теоретичної науки відбуваються лябораторійні і варстатові вправи з виправи і фарбовання футер, ірхи, хромових скір та інших. Наука розпічнеться дня 16. жовтня ц. р. До того часу приймає зголошення Краєвий Патронат промисловий Львів, пл. Смольки ч. 3. Пізніші зголошення можуть бути тільки виїмково узглядненi. 765 1—1

— **Чудя і знаки!** Наш стільки разів поганий, прозаїчний вік в дійсности є повний небувалої фантастичности. Хто ще 10 літ тому повірив би, що певного гарного дня на синяві небес великими буквами можна буде бачити від давна знане „Franck“ і „Enrilo“? Звучить це як містичне посольство, думка линe до старого короля Бальтазара і радується, що чудесні знаки не голосять „Мане-текель“, але радше є веселою вісткою, що відповідає поступові в державі. Справді належиться Фірмі ГенрикаФранкка Сини С. А. в Сваніі подяка за прегарне явище, яке в останньому часі викликало так богато подиву в Парижі, Льондоні, а навіть в Ню Йорку.

З львівського „Лугу“.

Легкоатлетичні змагання мущин і жінок. — Вдатний осінній луговий попис.

В пописі і в змаганнях брав участь тільки львівський „Луг“. В неділю 7. жовтня ц. р. в год. 9. рано почалися змагання.

1) **Змагання Луговиків.** Біг на 100 м. Стануло 12 Луговиків; перше місце здобув Петноцький Володимир у 13 сек. 2) Біг на 800 м. — стануло 9 Луговиків; перше місце здобув Петноцький Володимир у 2 мін. 39 сек. 3) Мет кулею — стануло 10 Луговиків; перше місце здобув Кордуба Мирон. 4) Мет ратищем — стануло 11 Луговиків; перше місце осягнув Мороз Зенон. 5) Мет діском — стануло 4 Луговиків; перше місце здобув Панкевич Ярослав. 6) Скок вдаль — стануло 8 Луговиків; перше місце осягнув Кордуба Мирон. 7) Скок вгору — стануло 13 Луговиків; перше місце осягнув Марчак Іван (1.30 м.). 8) Хід на 10 км. — стануло 12 Луговиків; перше місце здобув Український Григорій. (До цього ходу ставало двох малих Луговиків (по 14 літ) Кузьмик і Бабала. Вони осягнули 9 місце). 9) Стрілянна з лука — ставало 16 Луговиків; перше місце осягнув Жовнір Михайло.

Змагання Луговичок. 1) Біг на 60 м. — ставало 6 Луговичок; перше місце осягнула Ольга Лапкевичівна. 2) Біг на 100 м. — ставало 6 Луговичок; перше місце осягнула Ірина Мандельовська. 3) Мет ратищем — ставали 3 Луговички; перше місце осягнула Нуся Вотоцька. 4) Скок вдаль — ставало 4 Луговички; перше місце осягнула Ірина Мандельовська. 5) Скок вгору — ставали 3 Луговички; перше місце осягнула Марія Лідуріана. 6) Стрілянна з лука — ставали 3 Луговички; перше місце осягнула Лапкевичівна Ольга.

Це були загалом перші змагання львівського „Лугу“ в легкій атлетиці, а на весні відбувалися змагання „Лугу“ у важкій атлетиці і в боксі. Безперечно, що під оглядом важкої атлетики і боксу львівський „Луг“ представлявся богато краще, ніж у легкій атлетиці. Причина цього та, що „Луг“ не має своєї площі, де міг би переводити тренінги, а також це, що в „Лузі“ переважно такі члени, які є заняті при праці цілий день, так, що тренувати могли би хиба в неділі. Всеж таки ці перші змагання випали добре і колиб львівські Луговики й Луговички дальше пильно вправляли і мали до вправ більше часу, то моглиб вибитися на чолове місце серед українських спортовців. Новиною у Львові змагання у [illegible] спорті — стрілянна з лука. [illegible] (16+3) [illegible] сам [illegible] Луговики так і Луговички і що цей спорт розвивається в „Лузі“ дуже добре.

В год. 3. попол. зачався луговий попис. На площі публики дуже мало, всього яких 100 осіб, хоч осінній день був прекрасний. В програму попису входили мішані вправи „Малого Лугу“, вправи Луговиків вільноруч, вежі малих Луговиків, ритмічні вправи „Журавлі“, вежі Луговиків, фінал у стрілянні з лука, мішані вежі, мішані вправи Луговиків і Луговичок, вправи Луговиків списами й арканом. Загально вправляло понад 100 Луговиків і Луговичок враз із „Малим Лугом“.

Усі вправи випали рівно і дуже гарно. Видно було, що вправляють давні руховики. Дуже добре враження робили мішані вежі Луговиків і Луговичок (Луговики в лугових одностроях, Луговички в народніх строях). Велике враження викликали ритмічні вправи „Журавлі“. Мішані вправи Луговиків і Луговичок виглядали трохи інакше, як звичайно на лугових святах, бо тим разом виступили Луговички в лугових зелених блюзах і лугових шапках. Убрання зовсім подібне до лугового, так, що вправи виглядали, начеб їх виконував один відділ. „Малий Луг“ — хлопці і дівчата — не уступав старшим Луговикам і Луговичкам. До аркана розпалено на середині площі огнище — ватру. Аркан гуляли Луговики й Луговички колесом довкола ватри. Публика стала розходитися аж зімним вечером. Треба признати, що майже ніхто не вийшов з площі перед окінченням цілої програми.

При кінці варто ще замітити, що весь попис відбувався при співі Луговиків і Луговичок. Орхестри не було. Правда, мала приїхати орхестра зі Сорік, та не зважаючи на замовлення на довгий час наперід — не приїхала. І тут саме показалася „солідність“ наших орхестр. Де нема енергічного провідника орхестри, там вона звичайно деморалізується (через гощення на фестинах і весіллях), а слідом за тим не хочеться їй виконати навіть свого обовязку. Сорокська орхестра повинна за свій поступок у дні 7. жовтня понести кару. Тоді щойно вона зрозуміє, що умову треба виповнити і не можна собі її легковажити. Інша річ, що богато людей з публики було навіть вдоволених, що сорокська орхестра, замість погано грати і фальшувати, не грала зовсім.

Театри.

Великий Міський Театр:
Понеділок, 15-ого, г. 7.30 веч. „Наречена боярa“. 30 відс. знижки.

Кіна.

„Аполльо“: „Авантюристка“.
„Лев“: „Беатріче Ченчі“.
„Оаза“: „Дільниця ганьби“.
„Палас“: „За кулісами гарему“.
„Фатаморгана“: „Любові студента“.

З нових книжок.

Ксенофонт Сосенко: КУЛЬТУРНО-ІСТОРИЧНА ПОСТАТЬ СТАРОУКРАЇНСЬКИХ СВЯТ РІЗДВА І ЩЕДРОГО ВЕЧЕРА. Львів, 1928. Ст. 390. Накладом автора.

Ода обємиста праця, основана на обширній літературі й рідкою в нас помисловістю. Ми маємо велику скількість етнографічних матеріялів, а майже ніяких спроб етнологічних дослідів над змістом цих матеріялів. Автор поставив собі цілеве проблему розяснити походження ріжних форм святкування Різдва і Щедрого Вечора [illegible]

чора серед нашого народу. Автор стверджує факт, що народні обряди та містерії звязані з цими святами виявляють цілу низку своєрідних ознак, витворених напротязі століть під впливом наплинних елементів чужих культур, під впливом передхристіянських і християнських традицій, а також питомих прикмет нашого рідного побуту. Незвичайно цікавою є паралеля староіранських релігійних вірувань з нашими релігійними обрядами, збереженими досі подекуди так ненарушно, немов би вплив християнських догм не заважив на них ні трохи. Колядки й щедрівки є, на думку автора, старезними українськими плодами народньої уяви, а не зразками наслідуваними з чужини. Саме тому є вони дуже цінним матеріялом для зрозуміння староукраїнських релігійних вірувань. Автор пробує доказати, що український нарід засвоїв собі деякі обряди звязані зі згаданими святами через безпосередні взаємини з культурою південних народів і що в процесі цього засвоєния виявив велику самостійність. Переводячи цю тезу автор аналізує широко схожости староукраїнського календаря з календарями східних народів і Риму, далі розяснює прояви люнарного культу, символи вогня та води, конопель, льону, пшениці, містику першої зірки, мітольогію „Дідуха" і Корочуна, значіння імені Коляда, Святий Вечір у гуцульських містеріях, символіку Св. Вечері, культ місяця, зорі і сонця, далі розглядає первісну символіку, що лягла в основу колядок про почин світа та походження людини.

Анальогії переведені автором з мітольогією іранських народів і містеріями, що заховалися досі між американськими індіянськими і малайськими племенами вказували би на те, як релігійна символіка твориться на перших ступнях культурного розвитку суспільної громади і задержує свою живучість у процесі століть, на зовсім розбіжних рівнях духової культури і серед обставин, які, здається, не дозволяли би на ніяку анальогію. Деякі паралелі переведені в цій студії мають справжній ревеляційний характер: автор напр. підкреслює, що астральна релігія в такій формі, як вона збереглась в українських колядках істнує тільки у пракультурних народів (напр. вавилонців). Культ такої популярної птахи як сокола, що істнує в нас, можна надибати хіба в південній Океанії і можливе ще в Індіях (досі науково непровірене).

Вчителі нашої літератури, яким доводиться в школі (і в власних працях) неоднораз розяснювати деякі поетичні образи нашої словесности, найдуть у згаданім творі пояснення неодного символу, досі незрозумілого, а всі, що цікавляться нашою народньою творчістю чимало нового. Слово належить до знавців, в якій мірі поставлені автором теорії та докази вірні. Дивно, чому такої праці не видали наші наукові установи, а вийшла вона подиву гідним зусиллям самого автора.

М. Р.

Дописи.

ЛУЦЬК. (З калейдоскопу життя). Місцеві „пожондні" українці, яких сидоміць вписували на лісту ч. 1. та яким ще доплачували, щоб вони стали послами та сенаторами, завели своїх хлібо- і мандатодавців. Щоб підбадьорити їх до „праці", урядовий „Пшеґльонд Волиньскі" почав містити портрети цих „пожондних" парляментаристів; поки що вміщені портрети Богуславського й Сеґейди. Очевидно, щоб українські нащадки знали, кому вони служили. І справді, тепер уже майбутні покоління не матимуть сумніву, хто їх обрав і для чого. „Посол" Сеґейда має ще й окрему заслугу: він за допомогою Тверджхліба видавав тут воєвідський орган „Народній Вістник". Метою цеї рептильки було те саме, що й всіляких інших рептильок. Найгірше — то було з цею воєвідською шпаргалкою війтам: староства наказували їм обовязково передплачувати коштом громад і, звичайно, ширити серед нас для „добра" панства. З приємністю треба відмітити, що знайшалися тут війти українці, які не перелякалися наказами старостів. Одначе, як сказано вище, Сеґейди, рекрутовані з найдурніших інтеліґентів Волині, не змогли ні на крок потягти маси до „співжиття". І воєвода Юзефскі зробив з ними несподівану річ — „Народній Вістник" (з 14. жовтня) зліквідував, а на його місце спровадив з Варшави Певного з „Українською Нивою". Це, так би мовити, найвища ставка. Хто як хто, — а еміґранти, мовляв, найздібніші до „вспулжиця". Від цього кроку воєводи безумовно буде деяка користь і для українців: вони наочно переконаються, що між „Народнім Вістником" і „Українською Нивою" нема жадної ріжниці і то тим більше, що остання навіть зайняла помешкання „Народньої Волі". Одним словом, реґіоналізм має будуватися на деяких „асах" з У. Н. Р. А може й що іншого... На цю думку наводить той факт, що одночасно сунулися до Луцька й сельробишумськісти. Вслід за книгарнею „Наша Культура" йде і сельробівський часопис, перше число якого має вийти цими днями. Отже, передові сторожі Харкова і Варшави вже зустрінулися. А що буде далі — побачимо. — **Спостерігач.**

КОНЮХІВ, ПОВ. СТРИЙ. (Коли нарешті випустять невинну людину?) Дня 26. серпня ц. р. поїхав студ. прав Андрій Притуляк на підготовчі збори Т-ва „Сокіл" у Любінцях як делеґат стрийського „Сокола". Вже 20. VIII. переслав постерунок поліції у нього трус, а хоч нічого не найшов, арештував його. Забрали його до Любінець, на другий день відставили до слідчої експозитури в Стрию, а 1. IX. до судових арештів, де й досі сидить. Арештований терпить у тюрмі невинно наслідком денунціяції здеморалізованих любінецьких підлизнів, а командант постерунку в Любінцях Квеховський (той сам, що казав, будучи ще в Тухольці, стягнути штани з бандерії, що їхала на привитання митрополита Шептицького з нагоди візитації тухлянського деканату), погрожує навіть, що виарештує всіх студентів у Конюхові. Та певно; треба показатися „sгrçlystvm", може то що поможе в „арних доходженнях проти нього самого, які веде стрийський суд вже від пів року на донесення п. Любажевської, нач. почти в Конюхові. Слідство проти арештованого ведеться у великій тайні, навіть оборона не може довідатися нічого. Так держать невинну людину, круглого сироту, хіба на те, щоби стратив рік в університеті, а також щоб інших відстрашити від роботи. Не дурно прокуратор Мединський все повторяє: „Niech nie jeździ po wsiach i nie politykuje", або: „Inni siedzą miesiącami i latami w śledztwie". Колиж нарешті невинна людина вийде на волю?

Нові книжки й журнали.

Життя й Революція, місячник. Державне Видавництво України. Книжка X. за жовтень 1928. Стор. 186. 8°. Зміст: Е. Плужник: Потоплені коні; Б. Тенета: Люди; О. Влизько: Іронічна увертюра; Е. Микота: Синій дим; Т. Осьмачка: Містерія; Л. Скрипник: Перше кохання Івана Петровича; П. Филипович: Напівосінній дощ...; М. Шеремет: Тривога; Ш. Андерсон: Усі враз; Д. Яворницький: Моя перша зустріч з Л. Толстим; Я. Савченко: З поточної художньої літератури; А. Ніковський: Про „Місто" В. Підмогильного; П. Капельгородський: На Лубенському літературному гробовищі; К. Кравченко: Новий тип радянського театру на Україні; Е. Черняк: Листи з дороги; Б. Шевелев: Сторінки з життя П. Куліша за 40-их рр. — Нотатки — С. Родзевич: Джек Лондон в українських перекладах; Ю. Меженко: Трилогія Жудавського; М. Любинський: Шевченко на людях; О. Косяк: Про літературну пошесть; Е. Кузьмин: Майстерність гончаря на Україні; Бібліографія.

Евген Яворівський „Яворівська гімназія". (З нагоди 20-ліття її існування.) Нахладом ювилейного комітету. 16°, стор. 13.

The Ukrainian Question. (A peace problem). Legal Declaration of the Ukrainian Club given in the plenary meting of the Polish Sejm on 29th march 1928. 8°. Ст. 36.

„За Українську Школу". Політична Бібліотека Українського Національно-Демократичного Обєднання. Львів, 1928, 16°, стор. 62. Зміст: Промова посла Володимира Целевича в польському соймі. Промов сенатора Михайла Галущинського в польському сенаті. Інтерпеляція послів Українського Клюбу в справі українського учительства.

„Політика Національного Табору" (статті). Видання Українського Національно-Демократичного Обєднання. Львів 1928, 8°.

Господарсько-Кооперативний Часопис, орган Ревізійного Союза Українських кооператив. Тижневик, ч. 41 з 10. жовтня 1928 р. Рік вид. VIII.

Sitzungsberichte der mathematisch-naturwissenschaftlich-ärztlichen Sektion, bei der Ukrainischen Sevcenko Gesellschaft der Wissenschaften in Lemberg. Heft IX. (Jänner—August 1928).

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Іван Стронський має лист з закордону в Адміністрації „Діла". 2—2

30-літній ювилей свого істнування відсвяткує в неділю дня 21. X. 1928 р. Читальня „Просвіти" в Війську пов. Добромиль (стація Нижанковичі). Після Служби Божої посвячення памятного хреста, в 1-ій год. концерт, в 3-ій год. фестин, а вечером в 6-ій год. аматорська вистава. П. Т. Громадянство з Добромильського повіту і сусідніх проситься численно явитися на це свято. — **Комітет.**

Для заснування виборчого Комітету обезпечуючих у Касі Хорих міста Львова запрошуємо Вп. П. Промисловців, Купців, Ремісників, Власників реальностей, Відпоручників Товариств — всіх, що обезпечують свій персонал у міській Касі Хорих — на нараду, що відбудеться у вівторок дня 16. жовтня ц. р. в годпів до восьмої вечером в домівці Тов. „Міщанське Брацтво" при вул. Руській ч. 3. І. пов. — **М. Заячківський, С. Ігнат.**

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло". Львів. Ринок ч. 10